

รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อ ของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา

A MODEL FOR DEVELOPING GUIDANCE FOR TEACHERS TO PROMOTE THE LEARNERS TO VOCATIONAL EDUCATION

ศุภมิตร ศิริกันทะมากุล, รินรดี ปาปะโน และอัศรัตน์ พูลกระจำง

Supamit Sirakantamakul, Rinradee Papanai and Akkarat Poolkrajang

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

E-mail: supamit_s@mail.rmutt.ac.th

Received June 4, 2023; Revised July 18, 2023; Accepted August 29, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา และประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างรูปแบบกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารการศึกษาด้านการแนะแนว และด้านอาชีวศึกษา จำนวน 11 คน และ 2) การประเมินรูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูแนะแนวสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 2 จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ แบบทดสอบและแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1) รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนะแนว 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วย Design thinking process และ 3) คุณภาพครูแนะแนว

2) การประเมินรูปแบบ พบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การพัฒนาครูแนะแนว, การศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา

Abstract

This research article aimed to create a model for developing guidance for teachers to promote further education of learners at the vocational level and evaluate the development of guidance for teachers used to promote further education of learners

at the research vocational level, divided into three stages. 1) The study of the components: the target group was 30 guidance teachers. 2) Guidance for vocational education, 11 people. 3) Model evaluation sample. The sample consisted of 285 teachers under the Office of Education Region 2. Tests and satisfaction assessment data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, T-test, and content analysis. This research found:

1) The components of the model for developing guidance for teachers to promote the learners to vocational education had three components (1) guidance principles, (2) guidance instructional to support the vocational students with the design thinking process, and (3) teacher quality guidance.

2) Assessment of the model found that teachers' cognition after the training was higher than before, significantly at the .01 level. The satisfaction of the teachers' guidance of the manual for developing teachers' guidance to support the vocational students was at the highest level.

Keywords: Model, Guidance teachers development, Vocational education

บทนำ

อาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดเตรียมบุคคลให้มีอาชีพในอนาคตและเพื่อช่วยให้ผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วมีความก้าวหน้าในอาชีพของตน การจัดการอาชีวศึกษาที่จะให้ได้ผลดีควรมีหลักสูตรวิธีการสอนที่เหมาะสมกับความก้าวหน้าของนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของอุตสาหกรรมและสาขาวิชานั้น ๆ มีปรัชญาการจัดการอาชีวศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจสังคม มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพจำนวนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ตลอดจนเข้าใจการดำเนินงานด้านอาชีวศึกษาเป็นอย่างดี และควรมีผู้บริหารและการบริหารงานที่กระทำได้ตรงเป้าหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) แต่จากการศึกษาพบปัญหาของการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ดังนี้ ปกป้อง จันวิทย์ และศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์ (2564) สรุปปัญหาของระบบอาชีวศึกษาไว้ว่า 1) การขาดแคลนในระบบอาชีวศึกษา 2) เงินอุดหนุนรายบุคคลไม่เพียงพอ 3) การขาดแคลนครูในระบบอาชีวศึกษา ญัฐสิฏ รักษ์เกียรติวงศ์ (2564) เรื่องการปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทย (TDRI) ได้ระบุปัญหาคุณภาพของอาชีวศึกษา (ภาคปกติ) มาจากสาเหตุใหญ่ ๆ 3 ประการคือ 1) เนื้อหาไม่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นต้องใช้ประกอบอาชีพ 2) สถานศึกษาอาชีวศึกษาขาดแคลนทรัพยากร 3) มีข้อบกพร่องในระบบประกันคุณภาพวิทยาลัยอาชีวศึกษา ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ ผู้อำนวยการวิจัยด้านการพัฒนาแรงงาน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (อพท.นิวส์, 2562) ระบุว่าภายใต้ส่งเสริมตามกรอบ EEC มีความจำเป็นต้องใช้แรงงานอาชีวศึกษาถึง 173,705 คน ซึ่งยังขาดแคลนอีก 55,462 คน หรือร้อยละ 32 จากสถานการณ์ดังกล่าว ความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนของภาคการศึกษา คือการศึกษาเพื่อปวงชนสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมความพร้อมและผลิตทรัพยากรบุคคลให้มีศักยภาพ มีสมรรถนะในสาขาอาชีพ รองรับตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 ซึ่งเป็นแผนแม่บทระยะยาว 20 ปี ที่สถานศึกษาต่าง ๆ ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษา ตามยุทธศาสตร์ที่ 2: การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเป้าหมาย 2.1 กำหนดไว้ว่า กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาเป้าหมาย 4.2 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กำหนดให้มีการเพิ่มสัดส่วนการศึกษาต่ออาชีวศึกษาให้สูงขึ้นเมื่อเทียบกับอัตราการศึกษาศายสามัญ โดยให้เพิ่มขึ้นตามลำดับของแต่ละช่วง 5 ปี จากปัจจุบันอยู่ที่ 40 : 60 โดยกำหนดให้เพิ่มขึ้นในทุกช่วง 5 ปีของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เป็น 45 : 55 50 : 50 60 : 40 และ 70 : 30 ตามลำดับ (แก้วขวัญ ตั้งติพวงศ์กุล, 2555)

จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่กำหนดให้มีการเพิ่มสัดส่วนการศึกษาต่ออาชีวศึกษาให้สูงขึ้นเมื่อเทียบกับอัตราการศึกษาศายสามัญ โดยให้เพิ่มขึ้นตามลำดับของแต่ละช่วง 5 ปี เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนสายอาชีพให้สอดคล้องกับการพัฒนาระเบียบเศรษฐกิจในทุกภูมิภาคของประเทศ และความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวที่สามารถช่วยในการส่งเสริมการตัดสินใจของผู้เรียนในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาได้ จึงควรมีการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ครูแนะแนวสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาและสนใจที่จะศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา กลายเป็นกำลังแรงงานสำคัญของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา
2. เพื่อประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา 3) หลักการแนะแนว 4) การจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา 5) อาชีพในศตวรรษที่ 21 6) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 7) การพัฒนาคู่มือ 8) การประเมินความพึงพอใจ และ 9) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปผลที่ได้จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมพอสังเขป ได้ว่า รูปแบบมีหลายประเภทด้วยกันเป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาขึ้นของแต่ละสาขาก็มีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น รูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ ได้แบ่งออกเป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมยเทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม รูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการขยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ รูปภาพ รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และรูปแบบที่นำเอาตัวแปรต่าง ๆ

มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น เป็นต้น และการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่กำลังศึกษา ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก สำหรับการสร้างรูปแบบ (Model) นั้น ไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ (Intensive Knowledge) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงร่างองค์ประกอบหรือหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนาแล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้นและนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบและประเมินผลหาคุณภาพของรูปแบบ ซึ่งอาจทำได้จากการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ซึ่ง Willer (Willer, 1986); บุญชม ศรีสะอาด (2557) กล่าวว่า ในการพัฒนารูปแบบโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ (Validity)

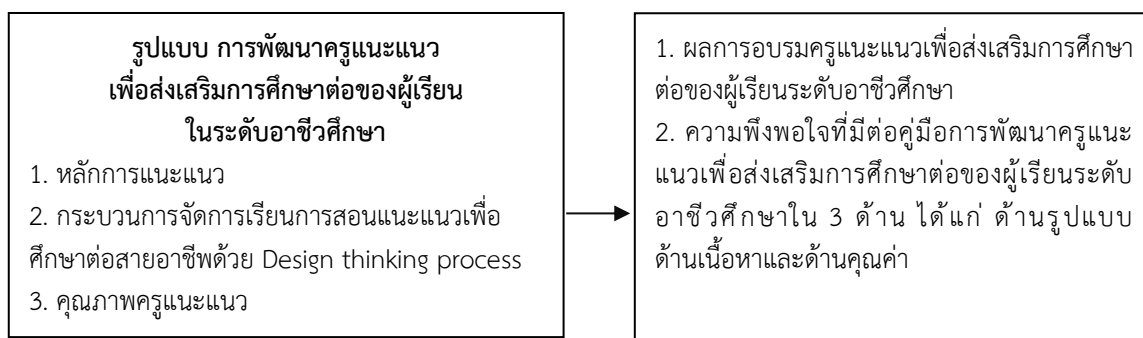
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะพบว่า “รูปแบบ” เป็นกระบวนการวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาการศึกษาได้ ดังตัวอย่างงานวิจัยของ เมธิศิน สมอุ้นจารย์ (2556) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะ 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะ และ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ วสันต์ ปานทอง (2556) ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนางานแนะแนวยังสามารถทำให้พัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ ดังตัวอย่างงานวิจัยของ ธันว์รัชต์ สินชนะกุล (2557) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเหมืองข้อมูลร่วมกับพหุปัญญาของนักเรียน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) สังเคราะห์รูปแบบการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเหมืองข้อมูล 2) พัฒนาต้นแบบระบบสนับสนุนการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเหมืองข้อมูล 3) ศึกษาความพึงพอใจของครูแนะแนวและนักเรียนเกี่ยวกับต้นแบบระบบสนับสนุนการแนะแนว ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ การเตรียมการ การศึกษาเนื้อหา การเรียนแบบโครงงานเป็นฐาน การประเมินผล สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ และคลาวด์คอมพิวเตอร์ 2) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่สังเคราะห์ขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้สอนด้านคอมพิวเตอร์และด้านการศึกษา จำนวน 13 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดให้การยอมรับรูปแบบการเรียนการสอนที่สังเคราะห์ขึ้น มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมาก 3) ความพึงพอใจของครูแนะแนวและนักเรียนเกี่ยวกับต้นแบบระบบสนับสนุนการแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผลจากการทดลองใช้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้งานระบบในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 เช่นเดียวกับครูแนะแนว มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.08 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 และพรชัย รอดเจริญ (2560) งานวิจัยเรื่องระบบสารสนเทศเพื่อการแนะแนวนักเรียนสำหรับหลักสูตรพาณิชยกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับแนะแนวนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยพาณิชยกรรมธนบุรี หลักสูตรวิชาพาณิชยกรรมที่พัฒนาขึ้นในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน สำหรับการแนะแนวและช่วยวางแผนด้านการเรียน และวิธีการต้นไม่ตัดสินใจสำหรับช่วยวิเคราะห์อาชีพ และความถนัดของนักเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยแบ่งการประเมินระบบที่พัฒนาขึ้นออกเป็น 4 ด้าน (Function Test) ด้านการติดต่อกับผู้ใช้และประสบการณ์ของผู้ใช้ (User Interface and User Experience) และด้านความมั่นคงปลอดภัยของระบบ (Security Test) จากผลการประเมินคุณภาพระบบสารสนเทศเพื่อการแนะแนวนักเรียนของผู้เชี่ยวชาญโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 ส่วนผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อระบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 จึงสามารถสรุปได้ว่าระบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมต่อการแนะแนวนักเรียน และช่วยวางแผนการเรียนให้กับนักเรียนหลักสูตรพาณิชยกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนะแนวและอาชีพในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูแนะแนว ตลอดจนศึกษากระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการพัฒนาคู่มือเพื่อนำมาสร้างคู่มือการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา รวมทั้งศึกษาการประเมินความพึงพอใจเพื่อประเมินความรู้สึกรับรู้ของครูแนะแนวหลังจากได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาเป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) พื้นที่วิจัยคือ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านการแนะแนว จำนวน 4 คน และด้านอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 คน โดยใช้เกณฑ์มีคุณวุฒิปริญญาโทและมีประสบการณ์ด้านการสอนแนะ

แนว 10 ปีขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนว เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ สอบถาม ใน 3 ด้านได้แก่ ด้านหลักการแนะแนว ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อ สายอาชีพด้วย Design thinking process และด้านคุณภาพครูแนะแนว รวมทั้งสิ้น 58 ข้อ หาคุณภาพ ของเครื่องมือโดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยเป็น ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาครูและการวิจัยจำนวน 5 คน และพบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 จึงถือว่าใช้ได้ทุกข้อ และและคู่มือการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของ ผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผ่านระบบระบบ Zoom Cloud Meeting เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ วิเคราะห์ความ เหมาะสมของคู่มือ โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้น นำตัวเลขที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย 5 ระดับ (เกณฑ์เดียวกับขั้นตอนที่ 1)

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของ ผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา เป็นการนำคู่มือการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียน ในระดับอาชีวศึกษาที่จัดทำขึ้น ไปทดลองใช้กับครูแนะแนวในสำนักงานศึกษาธิการภาค 2 และ ดำเนินการจัดอบรมผ่านระบบระบบ Zoom Cloud Meeting และให้ครูผู้เข้ารับการอบรมประเมิน ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับ อาชีวศึกษา ซึ่งประชากร ได้แก่ ครูแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในความรับผิดชอบของสำนักงาน ศึกษาธิการภาค 2 จำนวน 1,048 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในความ รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 2 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง สำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างใน วรณี แกมเกตุ, 2555) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สังกัดและจังหวัดเป็นชั้นของการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบประเมินผลการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนใน ระดับอาชีวศึกษาและแบบประเมินความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อคู่มือการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อ ส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice Test Items) กำหนดตัวเลือกไว้แต่ละข้อ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผ่านการตรวจสอบความ ตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาครูและการวิจัยจำนวน 5 คน พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูแนะแนวในโรงเรียนที่อยู่ในสังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า ข้อสอบมีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.67 และหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 2) แบบประเมินความพึงพอใจที่มี ต่อการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้าน การพัฒนาครูและการวิจัยจำนวน 5 คน พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และทดลองใช้ (Try out) กับครูแนะแนวในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.80

เก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลผ่านระบบระบบ Zoom Cloud Meeting สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ได้แก่ t-test สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจโดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มตัวอย่าง (S.D.)

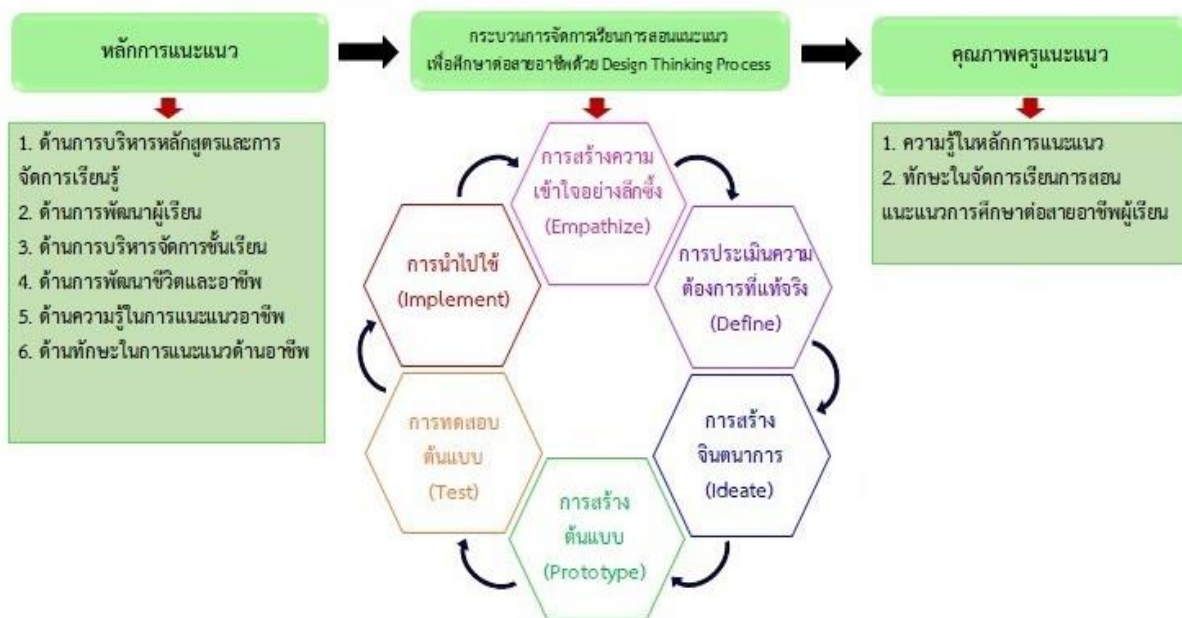
ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนะแนว ประกอบด้วย ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาชีวิตและอาชีพ ด้านความรู้ในการแนะแนวอาชีพ และด้านทักษะในการแนะแนวด้านอาชีพ 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วย Design thinking process ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วย Design thinking process สื่อการจัดการเรียนการสอน ด้วย Design thinking process และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ด้วย Design thinking process และ 3) คุณภาพครูแนะแนว ประกอบด้วย ความรู้ในหลักการแนะแนวและทักษะในการจัดการเรียนการสอนแนะแนวการศึกษาต่อสายอาชีพ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพครูแนะแนวและด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วย Design thinking process ส่วนด้านหลักการแนะแนว มีความเหมาะสมอยู่ในระดับรองลงมา

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณค่า และด้านเนื้อหา ตามลำดับ

รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา

แผนภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา

จากภาพที่ 2 สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) หลักการแนะแนว ประกอบด้วย 6 ด้านย่อย คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาชีวิตและอาชีพ ด้านความรู้ในการแนะแนวอาชีพ และด้านทักษะในการแนะแนวด้านอาชีพ 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วย Design thinking process ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Empathize) การประเมินความต้องการที่แท้จริง (Define) การสร้างจินตนาการ (Ideate) การสร้างต้นแบบ (Prototype) การทดสอบต้นแบบ (Test) และการนำไปใช้ (Implement) และ 3) คุณภาพครูแนะแนว ประกอบด้วย ความรู้ในหลักการแนะแนว ทักษะในการจัดการเรียนการสอนแนะแนวการศึกษาต่อสายอาชีพ และมีผลการประเมินความเหมาะสมในแต่ละด้าน และผลการประเมินคู่มือพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา แสดงได้ดังตารางที่ 2 -3

ตารางที่ 1 แสดงผลสรุปการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา (n=11)

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านหลักการแนะแนว	4.69	0.71	มากที่สุด
2	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วย Design thinking process	4.74	0.70	มากที่สุด
3	ด้านคุณภาพครูแนะแนว	4.74	0.76	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.72	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สรุปผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพครูแนะแนว ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.76) และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วย Design thinking process ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.70) ส่วนด้านหลักการแนะแนว มีความเหมาะสมอยู่ในระดับรองลงมา ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.71)

ตารางที่ 2 แสดงผลสรุปการประเมินคู่มือพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา (n=11)

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านรูปแบบ	4.72	0.79	มากที่สุด
2	ด้านเนื้อหา	4.64	0.71	มากที่สุด
3	ด้านคุณค่า	4.70	0.65	มากที่สุด
เฉลี่ยทุกด้าน		4.69	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.79) รองลงมา คือ ด้านคุณค่า ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.65) และด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.71) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า การประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจของครูก่อนและหลังได้รับการพัฒนา พบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูก่อนและหลังได้รับการพัฒนา

การทดสอบ	n=285	$\bar{X}$	S.D.	t-test	sig
ก่อนการอบรม	285	20.03	5.57	10.943	.000*
หลังการอบรม	285	27.82	3.36		

.000* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครู จำนวน 285 คน พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการอบรมของครูเท่ากับ 27.82 และค่าเฉลี่ยก่อนการอบรมของครูเท่ากับ 20.03 จึงกล่าวได้ว่า ความรู้ของครูหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีคู่มือพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ครูแนะแนวมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความพึงพอใจด้านคุณค่ามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเนื้อหา และด้านรูปแบบ ตามลำดับ แสดงได้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 4 แสดงผลสรุปการประเมินความพึงพอใจที่มีคู่มือพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (n=285)		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านรูปแบบ	4.52	0.64	มากที่สุด
2	ด้านเนื้อหา	4.53	0.66	มากที่สุด
3	ด้านคุณค่า	4.66	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ยทุกด้าน		4.57	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 สรุปผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.69, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.72, S.D.=0.79) รองลงมา คือ ด้านคุณค่า ($\bar{X}$ =4.70, S.D.=0.65) และด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ =4.64, S.D.=0.71) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการแนะแนว กระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วย Design thinking process และคุณภาพครูแนะแนวมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดในการพัฒนารูปแบบ หลักการแนะแนว

การจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา ตลอดจนศึกษาเกี่ยวกับอาชีพในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะนำไปสู่การพัฒนาแบบ อีกทั้งในการจัดทำแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษานั้น ได้มีการนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาด้วย Design thinking process ตลอดจนผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ข้อคำถามในแบบสอบถามด้านการใช้ภาษา การจัดเรียงลำดับข้อคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ และก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out) ได้มีการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และค่าอำนาจจำแนกดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 คนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านการแนะแนว และด้านอาชีวศึกษา ในการให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา จึงทำให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการสร้างและพัฒนาคู่มือ และมีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน เพื่อนำมาสร้างโครงสร้างของคู่มือ จากนั้นทำการหาประสิทธิภาพของคู่มือโดยการประเมินคุณภาพของคู่มือ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหาและด้านคุณค่าก่อนนำคู่มือไปใช้ในการอบรมครู จึงทำให้คุณภาพของคู่มือพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ ปานทอง (2556) ที่ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่สร้างขึ้นมีความเป็นไปได้และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิศิน สมอุนจารย์ (2556) ที่ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะ 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะ และ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว (2562) ที่ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อนำรูปแบบไปทดลองใช้ พบว่า ครูแนะแนวมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจของครูก่อนและหลังได้รับการพัฒนา พบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูหลังการอบรมสูงกว่าการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้คู่มือการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ให้กับครูที่สอนแนะแนว ซึ่งก่อนการนำคู่มือไปใช้ผู้วิจัยได้ทำการประเมินคุณภาพก่อนการนำไปพัฒนาครู จึงทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ มะลิจันทร์ วิจิตรผล (2555) ได้พัฒนา

บุคลากรด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนนาคาปา อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาทั้ง 3 คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนิเทศให้คำปรึกษา ช่วยพัฒนาทักษะและประสบการณ์ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าเกิดความรู้ ชำนาญยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังส่งผลให้ครูที่สมัครใจเข้าร่วมการพัฒนาตนเองด้านการแนะแนว มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน ครูตระหนักในการทำงานร่วมกันมีจิตใจที่ดี ร่วมกันให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างปฏิบัติการเป็นอย่างดีอีกทั้งทุกคนก็ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของคนอื่น และกล้าแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขผลงาน และการทำงานของแต่ละคน จนทำให้การพัฒนาบุคลากรด้านกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน โรงเรียนนาคาปา อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเป็นไท เทวินทร์ (2557) ที่ได้วิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางทางการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะ การตัดสินใจเลือกแนวทางทางการศึกษาต่อสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางทางการศึกษาแตกต่าง จากระยะหลังการทดลอง และสอดคล้องกับ ปิยวรรณ ปริษานุกูล (2558) ที่ได้วิจัยเรื่องผลการใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือก แนวทางการศึกษาต่อหลังการทดลองสูงกว่าทักษะดังกล่าวก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางทางการศึกษาต่อ สูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การประเมินความพึงพอใจที่ มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดย ภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการผลิตกำลังคนและแนวคิดการ จัดการอาชีวศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ตลอดจน ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบ อีกทั้งในการจัดทำแบบสอบถามระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา นั้น ได้มี การนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความ สอดคล้องของข้อคำถามกับองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อ ของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ตลอดจนผู้วิจัยได้สร้างคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อ ส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา และจัดอบรมเพื่อให้ครูแนะแนวได้นำคู่มือไปใช้ จึง ทำให้ครูที่นำรูปแบบไปใช้มีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุชาติ ไล่กุลประกิจ (2556) ที่ได้วิจัยเรื่องระบบสารสนเทศแนะแนวการศึกษาต่อ: กรณีศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จากการประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศโดย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และผู้ใช้งานทั่วไปด้วยวิธี Black Box Testing พบว่า มีค่า คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.65 และผู้ใช้งานทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.91 สรุปได้ว่า ระบบมี

ประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้งานได้ในระดับดี และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อระบบอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การพัฒนาครูแนะแนวในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนว เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ด้วยการจัดการเรียนการสอน Design thinking process ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) Pre-Activities การสำรวจความต้องการพัฒนาครูแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา 2) Activities การพัฒนาสมรรถนะครูแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา 3) Result ผลที่ได้จากการเสริมสร้างสมรรถนะครูเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาผ่านกระบวนการฝึกอบรมของครูแนะแนว และ 4) Outcome ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังจากครูจัดกิจกรรมเสริมสร้างการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาจะส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษามากขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนด้วย Design thinking process นั้นจะทำให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจในตนเองอย่างลึกซึ้งว่าอยากประกอบอาชีพอะไรในอนาคต อีกทั้งยังได้มีการสร้างต้นแบบอาชีพและนำอาชีพสู่การปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนได้มีการประเมินความถนัดของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการแนะแนว กระบวนการจัดการเรียนการสอนแนะแนวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking process) และคุณภาพครูแนะแนว ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษาควรนำองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนว เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาไปใช้เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาอื่น สามารถนำรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาไปปรับประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สู่ระดับอาชีวศึกษา และการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาอื่น สามารถนำรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ไปปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ 1) การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพความสำเร็จของรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบหรือแนวทางในการส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้บรรลุตามแผนการศึกษาชาติ 20 ปี 2) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างเครือข่ายครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา 3) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ การศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา และ 4) ควรมีการวิจัยเพื่อนำรูปแบบการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาสู่การนำไปใช้จริงเพื่อส่งผลกับการตัดสินใจในการศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาแล้วติดตามข้อมูลการศึกษาต่อของผู้เรียนหลังจากได้รับความรู้จากครูแนะแนว

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐสิฏี รัชเกียรติวงศ์. (2564). *การปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).
- ธันว์รัชต์ สินธนะกุล. (2557). *การพัฒนาระบบสนับสนุนการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเหมืองข้อมูลร่วมกับทฤษฎีปัญญานักเรียน (ปริญาญาคูศาสตรอุตสาหกรรมปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปกป้อง จันวิทย์ และ ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์. (2564). *ปัญหาของระบบอาชีวศึกษาไทย*. สืบค้น 2 กันยายน 2564. จาก <http://pokpong.org/writing/vocational-education/>.
- ปิยวรรณ ปรีชากุล. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1): 308-320.
- เป็นไท เทวินทร์. (2557). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 6(2), 272-283.
- พรชัย รอดเจริญ. (2560). *ระบบสารสนเทศเพื่อการแนะแนวนักเรียนสำหรับหลักสูตรพาณิชยกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) (สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พีระวัตร จันทกุล. (2559). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เมธิศิน สมอุนจารย์. (2556). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสันต์ ปานทอง. (2556). *รูปแบบการพัฒนาคูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุชาดา โล่กุลประกิจ. (2556). *ระบบสารสนเทศแนะแนวการศึกษาต่อ: กรณีศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต)*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- อปท.นิวส์. (2562). *อาชีวศึกษาไทยสร้างชาติได้ ถ้ารัฐบาล ‘จริงใจ จริงจัง’*. สืบค้น 23 มีนาคม 2562. จาก <https://tdri.or.th/2019/02/vocational-education-4/>.
- Gibbons, S. (2016). Design Thinking 101. Retrieved March 23, 2016 from <https://www.nngroup.com/articles/design-thinking>.
- Willer, D. (1986). *Scientific Sociology Theory and Method*. New Jersey: Prentice-Hill.